

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากวรรณกรรมสู่ภาพยนตร์ เรื่อง "จัน ดารา" ได้ทำการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ว่า ในสื่อนวนิยายเรื่อง "จัน ดารา" มีการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศกับสื่อภาพยนตร์อย่างไร และในการนำสื่อนวนิยายเรื่อง "จัน ดารา" มาสู่การผลิตสื่อภาพยนตร์มีปัจจัยที่นำมาใช้ในการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศอย่างไร

จากผลการศึกษาวิจัยที่ได้จากการสำรวจ เปรียบเทียบ และนำมาวิเคราะห์สรุปผล สามารถสรุปผลเป็นแบ่งตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะของการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากสื่อนวนิยายสู่สื่อภาพยนตร์เรื่อง จัน ดารา

ผลการวิจัย พบว่า ในการถ่ายโยงเนื้อหาจากสื่อนวนิยายไปสู่สื่อภาพยนตร์ เรื่อง จัน ดารา จำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบพื้นฐานของนวนิยายกับภาพยนตร์ซึ่ง ฌอง-ปีแยร์ โกลเด็นชไตน์ (2536) ได้แบ่งองค์ประกอบพื้นฐานไว้ดังนี้คือ เนื้อเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร เวลา สถานที่ และมุมมองของผู้เล่า

จากการศึกษาถึงวิธีการนำเสนอเนื้อหาทางเพศในสื่อนวนิยาย พบว่า ได้มีกระบวนการสร้างความหมาย โดยใช้เทคนิคของสื่อนวนิยาย ดังนี้

1. การสื่อความหมายเรื่องเพศในสื่อนวนิยาย สามารถแบ่งเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้
 - 1.1 การใช้การบรรยายด้วยตัวอักษร
 - 1.2 การใช้ภาษาเขียนเปรียบเทียบ
 - 1.3 การใช้บทสนทนาในการสร้างความหมายทางเพศ

และจากการศึกษาถึงวิธีการนำเสนอเนื้อหาทางเพศในสื่อภาพยนตร์ พบว่า ได้มีการนำเสนอเนื้อหาทางเพศ โดยการใช้เทคนิคทางภาพยนตร์ ดังต่อไปนี้

การใช้เทคนิคทางภาพยนตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. เทคนิคด้านขนาดภาพ (Camera Shot)
2. เทคนิคด้านมุมกล้อง (Camera Angle)
3. เทคนิคด้านการตัดต่อ (Editing)
4. เทคนิคการจัดแสง (Lighting)
5. เทคนิคด้านเสียง (Sound) ซึ่งประกอบไปด้วย การใช้เสียงประกอบ การใช้เสียงดนตรี และการใช้เสียงบรรยาย

การแปลงสัญลักษณ์ด้วยภาพ

เป็นการนำองค์ประกอบระหว่าง “ตัวหมาย” กับ “ตัวหมายถึง มาจัดระยะห่าง โดยแบ่งประเภทของสัญลักษณ์ออกเป็น 3 ประเภท คือ Icon Index Symbol

เมื่อได้ทำการศึกษาถึงวิธีการนำเสนอเนื้อหาทางเพศในสื่อนวนิยายและสื่อภาพยนตร์เรียบร้อยแล้ว จึงได้ทำการเปรียบเทียบเทคนิคทางสื่อในการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากสื่อนวนิยายสู่ภาพยนตร์ เรื่อง จัน ดารา โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 54 แสดงผลการวิเคราะห์การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากนวนิยายสู่ภาพยนตร์
เรื่อง จัน ดารา

เนื้อหาทางเพศ	การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศ			
	การคงเดิม	การเพิ่มเติม	การปรับเปลี่ยน	การตัดทอน
ความบกพร่องทางเพศ	X			
กามวิปริต ประกอบไปด้วย				
- รักร่วมเพศ				
- เพศเดียวกัน	X	X		X
- ทั้งสองเพศ	X			
พวกที่มีความต้องการทางเพศกับคนต่างวัย	X			
การมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลร่วมสายโลหิต			X	
พวกที่มีความผิดปกติในวิธีการปฏิบัติทางเพศ				
พวกที่ผิดปกติในด้านความต้องการทางเพศ	X	X	X	X
พวกที่ชอบชมชิ้นกระทำชำเรา	X	X		X
การทำแท้ง			X	

จากตารางแสดงผลการวิเคราะห์การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากนวนิยายสู่สื่อภาพยนตร์เรื่อง จัน ดารา สามารถสรุปได้ดังนี้คือ

ในการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศเรื่อง จัน ดารา ในสื่อภาพยนตร์ส่วนใหญ่สามารถคงเนื้อหาเดิมตามนวนิยาย มีการเพิ่มเติม การปรับเปลี่ยน และการตัดทอนเนื้อหาในระดับเท่ากัน ซึ่งสาเหตุที่การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศมีทั้งการคงเดิม การเพิ่มเติม การปรับเปลี่ยน และการตัดทอนเนื้อหานั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ผลต่อการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศในสื่อนวนิยายและสื่อภาพยนตร์ เรื่อง จัน ดารา

จากการสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการถ่ายโยงเนื้อหาในสื่อนวนิยายและสื่อภาพยนตร์เรื่อง จัน ดารา พบว่า ประกอบไปด้วย 3 ปัจจัย ดังนี้คือ

1. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการถ่ายโยงเนื้อหา ประกอบไปด้วย

1. การใช้องค์ประกอบทางเทคนิคภาพยนตร์ในการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากสื่อนวนิยายสู่สื่อภาพยนตร์

2. การใช้สัญลักษณ์ในการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากสื่อนวนิยายสู่สื่อภาพยนตร์เรื่อง จัน ดารา

2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการถ่ายโยงเนื้อหา ประกอบด้วย

2.1 บรรทัดฐานของสังคมไทย

2.2 พระราชบัญญัติของภาพยนตร์ไทย พ.ศ. 2473

3. ปัจจัยที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของสื่อ

ความแตกต่างระหว่างสื่อนวนิยายกับสื่อภาพยนตร์ คือ คุณสมบัติของสื่อนวนิยายใช้วรรณศิลป์ในการถ่ายทอดเนื้อหา ส่วนสื่อภาพยนตร์ใช้ภาพและเสียงในการถ่ายทอดเนื้อหาเป็นหลัก

ดังนั้นในการถ่ายโยงเนื้อหาจากสื่อนวนิยายมาสู่สื่อภาพยนตร์เรื่อง จัน ดารา จึงจำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับคุณสมบัติของภาพยนตร์

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง “การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากวรรณกรรมสู่ภาพยนตร์เรื่อง “จัน ดารา” พบว่า กระบวนการสร้างความหมายทางเพศในสื่อนวนิยาย มีการใช้การบรรยายด้วยตัวอักษร การใช้ภาษาเขียนเปรียบเทียบ การใช้บทสนทนาในการสร้างความหมายทางเพศ ส่วนในสื่อภาพยนตร์ มีการใช้เทคนิคทางภาพยนตร์และการแปลงสัญลักษณ์ด้วยภาพ

จากการใช้เทคนิคเฉพาะของแต่ละสื่อในการสร้างความหมายนั้น มีส่วนช่วยทำให้การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศเรื่อง จัน ดารา ในสื่อภาพยนตร์ส่วนใหญ่มีการคงเดิมเนื้อหาตามนวนิยาย นอก

จากนี้ยังพบว่า ในการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศจากสื่อนวนิยายไปสู่สื่อภาพยนตร์นั้น ยังมีการเพิ่มเติม การปรับเปลี่ยนและการตัดทอนเนื้อหาอีกด้วย

ณัฐวิมล ชูตระกูล นักเขียนรับเชิญในเวปไซต์ bangkokcritic.com ได้ให้มุมมองเกี่ยวกับการถ่ายโยงเนื้อหา เรื่อง จัน ดารา ไว้ว่า

"เรื่องของจัน ดารา" ของนักเขียนชั้นครู อุษณา เพลิงธรรม ที่นนทรีย์ นำบทประพันธ์มาตีความใหม่ ในหนังสือจะมีการปรับบางอย่างไปบ้าง ตัวละครบางตัวก็ถูกตัดทอนออกไปเพื่อให้เกิดความกระชับภายในเงื่อนไชและระยะเวลาที่จำกัด จนบางครั้งทำให้รู้สึกที่เรื่องนั้นเสียรูปไปอย่างน่าเสียดายถ้าพูดกันตามเนื้อผ้า สิ่งที่หายไปนั้นคือ "ตัวแปร" สำคัญของเรื่อง เพราะมันจะทำหน้าที่ให้เราจับตาดูถึงเหตุและผลของตัวละครในเรื่องว่า เหตุใดพวกเขาหรือเธอถึงได้มีพฤติกรรมแบบนั้น ซึ่งจริงๆ แล้วหากอีโรติกในเรื่อง "จัน ดารา" นั้นเป็นเพียงแค่ส่วนประกอบที่ผู้กำกับตั้งใจจะใส่ไปเท่านั้น"

ในส่วนของผู้วิจัยเห็นว่า การเพิ่มเติม การปรับเปลี่ยน และการตัดทอนเนื้อหาทางเพศในสื่อภาพยนตร์นั้น อาจจะมีผลกระทบต่อการรับรู้ของผู้รับสารที่ผิดไปจากนวนิยายต้นแบบบ้าง แต่ก็ไม่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบกับเนื้อหาโดยรวมแต่อย่างใด

ส่วนวิธีในการนำเสนอเนื้อหาทางเพศในสื่อนวนิยายและสื่อภาพยนตร์ จะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละสื่อ ในสื่อนวนิยายสามารถนำเสนอโดยผ่านทางตัวอักษรได้เพียงอย่างเดียว ซึ่งสามารถถ่ายทอดเนื้อหาให้มีอรรถรสโดยใช้การพรรณนาโวหาร เพื่อให้ผู้อ่านจินตนาการตาม ซึ่งความสามารถในการจินตนาการและตีความความหมายในเนื้อหาทางเพศจะมีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับ เพศ อายุ ทัศนคติ และภูมิหลังของผู้อ่านแต่ละบุคคล

ส่วนสื่อภาพยนตร์จะมีข้อได้เปรียบในการนำเสนอที่มีความหลากหลายมากกว่า เนื่องจากสื่อภาพยนตร์ใช้การถ่ายทอดเนื้อหาด้วยภาพ โดยจะเป็นไปในลักษณะของการให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะ ลีลา ท่าทางของเนื้อหาทางเพศที่มีความชัดเจนมากขึ้นตามธรรมชาติของสื่อภาพยนตร์ และมีการใช้เสียงเข้ามาช่วยเพิ่มอรรถรสของเนื้อหาทางเพศให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเสียงดนตรีหรือเสียงที่ถ่ายทอดออกมาจากอารมณ์ ความรู้สึกของตัวละคร และมีการนำเทคนิคต่างๆ เข้ามาประกอบในการนำเสนอ ไม่ว่าจะเป็นเทคนิคขนาดของภาพ เทคนิคการจัดแสง เทคนิคมุมกล้อง เทคนิคการตัดต่อ และเทคนิคการใช้เสียง

อย่างไรก็ตาม ในการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศในสื่อภาพยนตร์จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของการถ่ายทอดเนื้อหาทางเพศมากกว่าในสื่อนวนิยาย เนื่องจาก สื่อภาพยนตร์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้รับสารจำนวนมาก ซึ่งจากการสำรวจหาปัจจัยที่มีผลต่อถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการถ่ายโยงเนื้อหา ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศในสื่อภาพยนตร์ส่วนใหญ่มีการคงเดิมเนื้อหาตามสื่อนวนิยาย ไม่ว่าจะการนำเทคนิคทางภาพยนตร์เข้ามาใช้ หรือการใช้สัญลักษณ์ในการถ่ายทอดเนื้อหาทางเพศ นอกจากนี้ปัจจัยดังกล่าวยังทำให้การนำเสนอเนื้อหาทางเพศในเรื่อง จัน ดารา มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นด้วย

2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการถ่ายโยงเนื้อหา ปัจจัยนี้อาจมีผลทำให้การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศ มีการเพิ่มเติม การปรับเปลี่ยน และการตัดทอน เนื้อหาบางส่วนจากในนวนิยายออกไป ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ขัดต่อบรรทัดฐานของสังคมไทยและขัดต่อพระราชบัญญัติภาพยนตร์ไทย พ.ศ. 2473 และปัจจัยสุดท้ายคือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของสื่อ เนื่องจากธรรมชาติของสื่อนวนิยายมีความแตกต่างกับธรรมชาติของสื่อภาพยนตร์ ดังนั้นเมื่อมีการถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศปัจจัยนี้อาจมีผลทำให้การถ่ายโยงเนื้อหาทางเพศ มีการเพิ่มเติม การปรับเปลี่ยน และมีการตัดทอนเนื้อหาบางส่วนจากในนวนิยายออกไปด้วยเช่นกัน เพื่อให้การนำเสนอเนื้อหาทางเพศมีความเหมาะสมกับคุณสมบัติของสื่อแต่ละสื่อ

งานวิจัยนี้ มีความแตกต่างจากงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการนำนวนิยายไปดัดแปลงเป็นละคร เช่น เรื่องสี่แผ่นดิน หรือการนำนวนิยายมาสร้างเป็นภาพยนตร์ เช่น เรื่อง แผลเก่า โดยเนื้อหาในเรื่องดังกล่าว ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอันดีงามของไทย หรือวิถีชีวิต และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ซึ่งถือเป็นเนื้อหาที่คนในสังคมไทยให้การยอมรับ จึงมีผลทำให้ส่วนใหญ่มีการถ่ายโยงเนื้อหาได้เหมือนกับในนวนิยายต้นแบบ ซึ่งต่างจากการเอานวนิยายมาสร้างเป็นภาพยนตร์เรื่อง จัน ดารา ซึ่งมีเนื้อหาล่อแหลมไปทางเรื่องเพศ และขัดต่อบรรทัดฐานของสังคมไทย และในการนำเสนอเนื้อหาทางเพศด้วยภาพในสื่อภาพยนตร์นั้น ยังมีความชัดเจนมากกว่าการนำเสนอในสื่อนวนิยายอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาในเรื่องการถ่ายโยงเนื้อหาจากสื่ออนินิยายไปสู่สื่อภาพยนตร์สามารถทำการ
ศึกษา วิเคราะห์ ในส่วนของเนื้อหาในด้านความรัก และความรุนแรง เพื่อทราบถึงลักษณะของการ
ถ่ายโยงเนื้อหา

2. การศึกษาเรื่องการถ่ายโยงเนื้อหาจากสื่อหนึ่งไปสู่อีกหลายสื่อ เช่น การถ่ายโยงเนื้อหา
จากสื่ออนินิยาย สู่ละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ สามารถนำมาศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบรูป
แบบการนำเสนอที่แตกต่างกันของแต่ละสื่อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย